

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.08- 05.01/053.00.1/М/ОК14 - 2022
	Екземпляр № 1	Арк 8 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
публічного управління та права

30 серпня 2022 р., протокол № 5

Голова Вченої ради

Димитрій ГРИЦИШЕН

РОБОЧА ПРОГРАМА ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр»
спеціальності 053 «Психологія»
освітньо-професійна програма «Психологія»
факультет публічного управління та права
кафедра психології та соціального забезпечення

Схвалено на засіданні кафедри
психології та соціального
забезпечення
29 серпня 2022 р.,
протокол № 1

Завідувач кафедри психології та
соціального забезпечення
Ірина ЛЕГАН

Розробник: доктор економічних наук, професор, професор кафедри психології
та соціального забезпечення МЕЛЬНИЧУК Дмитро

Житомир
2022-2023 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.08- 05.01/053.00.2/М/ОК14 - 2022
	Екземпляр № 1	Арк 8/2

1. Опис практики

Рік підготовки	2
Семестр	3
Кількість тижнів	4
Кількість кредитів	6
Загальна кількість годин	180
Вид контролю	диференційований залік

2. Мета та завдання практики

Мета практики – удосконалення навичок розв’язання професійно-орієнтованих задач, які інтегрують діагностичну, корекційно-відновлювальну, розвивальну, методичну, просвітницьку та профілактичну роботу; удосконалення професійних вмінь і навичок на основі ознайомлення з діяльністю практичного психолога у відповідних установах і організаціях. Здобувачі вищої освіти виконують завдання, які пов’язані з емпіричною або експериментальною частиною дипломної роботи.

Завдання практики:

- розвиток вмінь та навичок практичної діяльності психолога;
- формування професійної ідентичності майбутніх психологів, їх професійної самосвідомості;
- закріплення вмінь складати програму психологічного дослідження на основі самостійно сформульованих гіпотез;
- здобуття емпіричних даних відповідно до теми дипломної роботи;
- завершення емпіричної або експериментальної частини дипломного дослідження.

Особливості функціонування конкретної бази практики вимагають від студентів-практикантів виконання специфічних завдань, перелік яких погоджується та затверджується керівниками переддипломної практики.

Після проходження переддипломної практики студент повинен **знати** структуру програми психологічного дослідження; етапи проведення психодіагностичного дослідження; технологію проведення спостереження; технологію розробки анкет психологічного дослідження; технологію проведення інтерв’ю; специфіку застосування методу тестування у психодіагностичній діяльності психолога, технологію розробки програм психокорекції, психологічного консультування, психологічної профілактики.

За результатами проходження переддипломної практики студент повинен **уміти:**

- розробляти програму психологічного дослідження та використовувати

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.08- 05.01/053.00.2/М/ОК14 - 2022
	Екземпляр № 1	Арк 8/3

його результати;

- знаходити шляхи виправлення помилок на кожному етапі психологічного дослідження;
- обробляти результати емпіричного дослідження;
- використовувати результати емпіричного дослідження у професійній діяльності психолога та у науково-дослідних цілях.

Відповідно до освітньо-професійної програми, за період проходження практики здобувач вищої освіти має набути таких **компетентностей**:

Інтегральна компетентність: здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.

СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.08- 05.01/053.00.2/М/ОК14 - 2022
	Екземпляр № 1	Арк 8/4

СК11. Здатність здійснювати психологічний супровід осіб в кризових та надзвичайних ситуаціях і надавати психологічну допомогу цим категоріям населення.

СК12. Здатність використовувати психологічний інструментарій надання допомоги представникам соціально-вразливих категорій населення.

Програмні результати:

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР 12. Володіти сучасними технологіями викладання у вищій школі, вміти проєктувати, розробляти та впроваджувати інноваційні засоби викладацької діяльності, створювати сприятливе освітнє середовище.

ПР13. Визначати напрями психологічного супроводу осіб в кризових та надзвичайних ситуаціях, розробляти та впроваджувати програми реабілітації та реадаптації цих категорій населення.

ПР14. Вміти застосовувати інноваційні психологічні технології при роботі з соціально-вразливими категоріями населення.

3. Програма практики

Переддипломна практика є завершальним етапом у виконанні випускної кваліфікаційної роботи, що передбачає проведення дослідницької та/або здійснення практичної діяльності. Зокрема, здобувачі вищої освіти можуть

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.08- 05.01/053.00.2/М/ОК14 - 2022
	Екземпляр № 1	Арк 8/5

проводити дослідження шляхом експерименту, розробляти і здійснювати тренінгову, корекційно-відновлювальну, розвивальну, просвітницьку, профілактичну роботу, яка пов'язана з практичним впровадженням результатів магістерського дослідження.

Результатом переддипломної практики є здобуття емпіричних даних для завершення третього розділу дипломної роботи.

Рекомендується розподілити час виконання завдань таким чином:

- перший тиждень (1,5 кредити, 45 год.) – ознайомлення з базою проходження практики, обов'язками та завданнями практичного психолога установи (організації), визначення етапів та методів дослідження в цілях здобуття емпіричних даних, уточнення алгоритмів психодіагностичної та консультативно-профілактичної роботи відповідно до профілю та специфіки функціонування установи (організації) як бази проходження переддипломної практики;

- другий тиждень (1,5 кредити, 45 год.) – виконання аналітичної та діагностичної роботи відповідно до теми дипломної роботи, організація та проведення дослідження, кількісна обробка результатів;

- третій тиждень (1,5 кредити, 45 год.) – організація консультативно-профілактичної роботи та надання психологічної допомоги за результатами діагностики (корекційно-відновлювальна, розвивальна, тренінгова, консультаційна, профілактична, просвітницька діяльність тощо);

- четвертий тиждень (1,5 кредити, 45 год.) – підбиття підсумків переддипломної практики, оформлення результатів, підготовка звіту за результатами проходження практики.

В процесі проходження переддипломної практики здобувач освітнього ступеня заповнює щоденник практики та складає на його основі звіт, в якому, серед іншого, зазначає набуті навички і вміння щодо дослідницької роботи, зокрема її поетапного планування, організації робочого часу, інформаційного пошуку, методик дослідження, аналізу категоріальних даних тощо.

Термін виконання: матеріали практики здаються впродовж тижня після проходження практики.

4. Права та обов'язки

Керівник переддипломної практики зобов'язаний:

- при підготовці до проведення практики ознайомити студентів з програмою практики, уточнити індивідуальні завдання, вивчити необхідну навчально-методичну документацію згідно з вказівками та рекомендаціями завідувача кафедри щодо проведення практики;

- проконтролювати підготовленість бази та об'єктів практики, вжити, за необхідності, відповідних заходів щодо їх підготовки;

- систематично контролювати виконання програми практики студентами згідно з індивідуальними графіками;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.08- 05.01/053.00.2/М/ОК14 - 2022
	Екземпляр № 1	Арк 8/ 6

- проводити консультації для студентів з організаційних, методичних питань практики;
- контролювати ведення студентами щоденних записів переддипломної практики;
- контролювати дотримання правил внутрішнього розпорядку;
- здійснювати методичне керівництво і надавати допомогу студентам при виконанні розрахунків;
- систематично інформувати кафедру про етапи проходження переддипломної практики;
- взяти участь у роботі комісії, призначеної завідувачем кафедри, з проведення захисту звітів практики студентів;
- після закінчення практики надати короткий письмовий звіт про результати практики і захист звітів разом із зауваженнями і пропозиціями щодо удосконалення практичної підготовки студентів;
- безпосередньо перед початком практики провести інструктаж з техніки безпеки, виробничої санітарії та протипожежної безпеки.

Права та обов'язки студента-практиканта:

- ознайомитись з програмою практики і змістом робіт, які виконуватимуться, пройти на кафедрі інструктаж з техніки безпеки, протипожежної безпеки, виробничої санітарії (під особистий підпис) і попередження нещасних випадків, одержати від керівника практики необхідні документи (індивідуальні завдання, методичні рекомендації тощо);
- прибути на базу практики точно в термін, встановлений наказом ректора;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики, та вказівки її керівника;
- ознайомитись з рекомендованою літературою;
- одержати необхідну консультацію з організаційних і методичних питань від керівника практики;
- брати участь в інструктивних зборах, які проводить деканат факультету;
- погодити і подати на затвердження керівникові практики календарний план роботи, під час практики дотримуватись термінів його виконання;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- підготувати письмовий звіт за результатами практики та захистити його на засіданні комісії.

5. Форми та методи контролю

Після проходження переддипломної практики керівник групи (студента) від базової установи складає звіт про її (його) роботу. До звіту додаються пропозиції та матеріали, підготовлені студентом(ами)-практикантом(ами) і прийняті керівництвом для використання у практичній роботі.

Керівництво базової установи практики організовує обговорення підсумків роботи студента(ів) і оцінює її.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.08- 05.01/053.00.2/М/ОК14 - 2022
	Екземпляр № 1	Арк 8/7

Основні документи про практику (індивідуальний план, щоденник, звіти про роботу студентів, пропозиції та матеріали, підготовлені студентами і прийняті для використання в практичній роботі бази практики, характеристика на кожного студента) мають бути підписані керівником бази практики і завірені печаткою.

Документи передаються викладачеві, який здійснював керівництво переддипломною практикою.

Захист переддипломної практики відбувається в терміни, встановлені відповідно до робочого навчального плану.

Студенту, який не виконав програму практики з поважних, підтверджених документально причин, може бути надано право повторного проходження за індивідуальним графіком.

Студент, який не виконав програму практики з неповажних причин або за підсумками її повторного проходження отримав незадовільну оцінку, відраховується з університету.

6. Вимоги до звітної документації

По завершенню практики повинні бути виконані всі сформульовані завдання. Керівнику практики від університету мають бути здані:

1. Щоденник практики, який повинен бути заповнений відповідно до вимог: фіксування прибуття і вибуття з практики, оцінка та відгук роботи здобувача вищої освіти на практиці.

2. Результати індивідуальних або/та групових психологічних досліджень: бланки відповідей, інтерпретація результатів по кожній методиці.

3. Результати надання психологічної допомоги (у випадку передбачення такої темою дипломної роботи): тексти просвітницьких виступів, зміст навчальних занять, програма психокорекційної роботи, стенограми консультацій тощо.

4. Звіт за результатами проходження практики.

7. Шкала оцінювання результатів переддипломної практики здобувачів вищої освіти

Оцінка за національною шкалою	100-бальна шкала оцінювання	Оцінка ECTS
<i>Відмінно</i>	90 – 100	A
<i>Добре</i>	82 – 89	B
	74 – 81	C
<i>Задовільно</i>	64 – 73	D
	60 – 63	E
<i>Незадовільно</i>	35 – 59	FX
<i>Незадовільно</i>	0 – 34	F

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.08- 05.01/053.00.2/М/ОК14 - 2022
	Екземпляр № 1	Арк 8/ 8

8. Рекомендована література:

Основна література:

1. Матеюк О., Мельничук Д., Оксютрович М. Методичні рекомендації до написання магістерських робіт з психології. Житомир: Вид-во Державного університету «Житомирська політехніка», 2022. 40 с.
2. Дубравська Д. Основи психології: навч. посіб. Львів: Світ, 2001. 280 с.
3. Каламбет С. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник / С. Каламбет, С. Іванов, Ю. Півняк та ін. Дніпро: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.
4. Психосоціальна підтримка в умовах надзвичайних ситуацій: підхід резилієнс : навч.-метод. посіб. К.: НаУКМА, 2017. 92 с.
5. Рибалка В.В. Методологічні питання наукової психології: навч.-метод. посіб. К.: Ніка-Центр, 2003. 204 с.

Допоміжна література:

1. Грись А. Теорія і практика підготовки психологів до роботи з соціально дезадаптованими неповнолітніми. К.: Геопринт, 2013. 280 с.
2. Мазяр О. Діагностика особистісної проблеми: емоційна сфера. *Теорія і практика сучасної психології*. 2019. № 4. Т. 1. С. 36–41.
3. Мазяр О. Особистісний дисонанс: системний аналіз : монографія. Житомир. Видавець О. О. Євенок, 2020. 332 с.
4. Подоляк Л., Юрченко В. Психологія вищої школи: навч. посіб. для магістрів і аспірантів. Київ: ТОВ «Філ-студія», 2006. 320 с.